

TELEGRAFUL ROMÂN.

ăpare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 16 August, 1893.

În Nrul nostru trecut am amintit că învățătorii poporali din Ungaria, precum și inspectorii scolari au avut în Budapesta adunări în 21 l. c. și ziua următoare. S'au adunat omenii cei mai chemați și mai competenți pe terenul instrucțiunii populare, de-o parte aceia, cari muncesc de-a dreptul în scôla pentru cultivarea poporului, învățătorii, ér de altă parte aceia, cari au să controleze, inspecționeze și să promoveze în toate direcțiunile învățământul popular, inspectorii supremi de scôla. N'au putut însă să se țină aceste adunări, fără ca să nu ese la ivelă și aici șovinismul, de care se vede, că sunt stăpâniți și învățătorii și inspectorii scolari și acesta s'a manifestat în o formă așa de pronunțată și dușmănoasă scôlelor noastre confesionale-naționale — încât trebuie să ne însușim îngrigiri serioase asupra sorții viitoare a acelor. N'a fost vorba de mai puțin decât ca scôlele noastre să fie total magiarizate și limba maternă înlocuită preste tot locul cu limba de propunere magiară, ér de altă parte, ca învățătorii nostri să fie „strict opriți de-a face agitațiuni naționale”.

Tema acesta s'a discutat în adunarea învățătorilor. Fiind la ordinea zilei regularea relațiunilor de serviciu a învățătorilor, un învățător din Caras-Severin a propus, că față de învățătorii naționalităților să se ia măsuri aspre în ceea-ce privește rolul lor politic și toți membrii adunării au fost de părere, că „prin înfrânarea acestor omeni periculoși s'ar pute pune o stavilă puternică agitației de naționalitate”.

Etă unde am ajuns! Până acum eram dedați a vedé prin foi și în adunări, că se calumnia preoțimea noastră, că ar fi periculoși pentru patriă, că preoții nostri sunt agitatori, cari seduc poporul și îi însușă ură față de magiari. Acum aceeași calumnie se aruncă și învățătorilor naționalităților. Noi nu putem, decât să inferăm de

calumnia aserțiunea de mai sus a adunării, până când nu ni se va documenta, că ea este basată pe adevăr; o inferăm de calumnie, pentru că scim, că în patriotism nici preoții, nici învățătorii nostri nu sunt întrecuți de cei cari în tot momentul, la totă ocașiunea paradéză cu acesta virtute înăscută românului, pe care însă ai nostri o sciu împreună cu o altă virtute, (care în ochii șovinistilor este păcat), cu iubirea înfocată de nēm și limbă, care iubire nestinsă este și va fi în peptul preoților și învățătorilor nostri. Acesta este singurul „păcat”, pentru care preoții, și acum și învățătorii nostri sunt timbrați de „omeni periculoși”!

Lucruri mai curioase s'au petrecut în congresul inspectorilor scolari. Președintele în vorbirea de deschidere a accentuat, că limba magiară nu să instruéză cu destul succes în scôlele populare nemagiare și astfel primul obiect pus la ordinea zilei a fost „metodul de propunere a limbii magiare în scôlele populare nemagiare”. Referentul obiectului, Dr. Neményi din Cianad, a propus, să se schimbe planul de învățământ actual al scôlelor populare, a căruia greșală este, că ia de basă la instrucțiune limba maternă. El deci propune, ca adunarea să enunțe că de basă a instrucțiunii să servescă limba magiară și în scôlele nemagiare; însușirea acesteia să fie scopul principal, ér limba maternă să servescă de mijloc în clasele inferioare, pentru ajungerea acestui scop. De odată cu limba maternă să se elimineze și cetirea și scrierea în limba maternă, căci un băiat de 6—7 ani nu pôte să învețe de odată scrierea și cetirea în două limbi. Copii să se dedeie a cânta cântece cu text magiar, chiar și când acestia nu pricep limba magiară, ér la gimnastică și la jocuri să se folosescă cuvinte de comandă unguresci.

Asupra acestei teme și păreri monstruoase s'a încins o discuțiune lungă, în decursul căreia s'au făcut unele

propuneri și mai absurde. Astfel inspectorul Bánhegyi din Bichiș a propus între altele, că în scôlele naționalităților este cu scop a să aplica învățători de aceia, cari nu cunosc limba elevilor și că în preparandiile naționalităților limba de propunere să fie limba magiară. Un alt inspector, Roth din Pojon, e de părere, că în clasa primă și a doua a scôlelor populare limba de propunere se fie curat magiară și numai în clasa a treia să se începă propunerea în limba maternă, apoi dice dēnsul, că serbarea mileniului atunci ar fi mai înălțătoare, dacă pe atunci în toate scôlele limba de propunere va fi magiară. Un al treilea inspector, Lieber, propune între altele, ca învățătorii nemagiari să se adune în fie care an pe șese săptămâni în o comună curat magiară pentru conversație în limba magiară ș. a.

În fine referentul Neményi a făcut următoarea propunere:

„Congresul să declare că trebuie cerut dela guvern reviziunea programului de învățământ, anume pe basa ca punctul de gravitate al învățământului să trecă dela limba maternă la limba magiară; învățătura în mod indirect a limbii magiare să fie suprimată cu ori-ce preț; deja în clasa I să se începă cu învățarea limbii magiare, și anume prin exerciții de a pricepe vorbirea, prin cântări, prin jocuri de scôla și exerciții corporale; în celelalte clase, în măsură ce vin a se propune nouă subiecte, să fie învățate toate în limba magiară, și să se dee în mâinile învățătorului îndrumări bine precizate și manual ajutor despre planul cel nou de învățământ.

Când s'a gătat discuțiunea și șirul propunerilor scrințite, s'a pomenit congresul, că el în realitate nu pôte primi nici o propunere, pentru că dispozițiile cerute în ele cad în competența legislațiunii țerei. Astfel a hotărât, că le va subșterne în un memorandum ministrului, ca dorințe și păreri ale congresului.

Din acest scurt tablou, ce am făcut și din împrejurarea, că toți inspectorii prezenți, vre-o 40 la număr, au aderat la ideile și propunerile șoviniste exprimate, se vede, că corpul inspectorilor scolari, cuprins de șovinism, este dușmanul scôlelor noastre, ca scôle cu limba de propunere maternă și, Dōmne feresce, să fi avut putere legislatorică asupra scôlelor, ne pomeneam, că prin o trăsătură de condei eliminéză din ele limba maternă și introduc în locul ei limba magiară. Ei nu sunt îndestuliți cu rezultatele de până acum în propunerea limbii magiare, vor direct să se propuie acesta limbă. Șovinismul i a infiltrat întru atăta, încât cer cassarea planului de învățământ din 1879 și introducerea unui alt plan, întocmai cum cer diarele și politici magiari, cassarea legii de naționalitate. Meritul lor este, că au mers și mai departe cu un pas, au mers până la estremul dorințelor șoviniste, cu cari să fac de ris înaintea lumii culte. Căci într'adevăr unde s'a mai aușit vre-o dată, ca un om de scôla, pus în fruntea instrucției să pretindă, ca copii să învețe cântece magiare și dacă nu sciu unguresce și să fie aplicați învățători, cari nu cunosc limba băiaților. Asta e culmea absurdității! Cum să se înțelégă în acest cas învățătorii cu scolarii? Prin semne? Ce instrucție va fi aceea?

Părerile aceste vor merge la ministru, care însă în loc de ale asculta trebuie să le pună ad acta. Așa credem noi, că să va întempla, căci păreri, ca cele exprimate, nu să pot lua în serios.

Inspectorii pot fi mândrii de rezultatul primului lor congres!

Scornituri. Foile șoviniste magiare își fac de cap. Prin denunțări false și tendențioase, eșite din pēna cutărui corresponsent. Încep a arunca calumnia „supra prelaților nostri, căutând anume a alarma și agita spiritele. „Magyar Hirlap” din 27 August n. e.

FOIȚA.

Muma pădurii.

(Basm).

A fost odată în vremurile de demult încolo, au fost doi omeni sēraci: un bărbat și o nevastă, și aști doi omeni aveau o fată și aveau și un bordeiu într-o pădure.

Intr-o zi, avēnd ei a se duce la un bălci lăsă pe fată singură acasă dīcēndu-i:

— Fată, noi pôte nu venim desēră acasă, că e bălciul departe și avem trēbă multă cu una cu alta; tu ca să nu rămāi singură nōptea suie-te pe bordeiu și chiamă pe surata.

— Bine, a rēspuns fata.

Și omenii au plecat.

S'a înopțat. Dacă s'a înopțat și a vēdūt fata că nu-i mai vin părinții dela bălci, s'a urcat pe bordei și a început a striga:

— Vin surată de dormi cu mine că au plecat tata și mama la bălci și am rēmas singură și mi-e urit.

De rēspuns n'a rēspuns nimeni.

Fata a mai strigat odată:

— Vin surată de dormi cu mine, că au plecat tata și mama la bălci și am rēmas singură și mi-e urit.

Surata, cine scie ce-o fi fost, n'a venit nici de data asta.

Când a prins fata a striga și a treia oră, numai se pomenește că aude gemēnd și urlānd.

Ea s'a speriat și a dat dosul în bordei.

Acolo dacă a stat nițel numai s'a pomenit cu ușa tindei scārț!... și a dat cu ochii de o dihanie uritā și mare d'a apucat'o tremuriciu pe biata fată când a vēdūt'o.

Dihania cum a intrat a dīs:

— Bună vremea, fată mare!

— Bună vremea, dar cine esti dumnēta?

— Eu sunt surata pe care ai chemat'o.

— Ba nu esti surata.

— Ba da, că și eu sunt surată, a fost rēspuns dihania.

Și s'a pus pe vatră lāngă foc.

Fata ce să facă, sēraca?... Încremenise de tot, dar vēdi dumnēata nu-și pierdū graiul de tot că dīsē mirāndu-se?

— Aoleo, dar mari māni ai!

— Mari, că multe māni am māncat.

— Vai! că mari piciorē ai;

— Mari, că multe piciorē am māncat.

— Dar capul ce mare 'ți-e!

— Mare, că multe capete am māncat.

— Și gura 'ți-e mare!

— Mare, că cu ea am îmbucat atātea

și atātea fete și flācăi și tot cu ea am să te rāpun și pe tine.

Și dīcēnd așa s'a și repeđit la ea și a început a-i sugē sāngele. Și a supt și a supt până a rēmas fata galbenă ca turta de cēră și a murit.

După ce a murit, a lāsāt'o acolo mōrtă și a deschis ușa muma pădurii și a plecat de s'a dus la trēba ei.

Când au venit părinții acasă au găsit pe fată mōrtă întinsă.

Au țipat, au jeliuit, au întrebat pe lume că cum și ce fel, ce au fost la ei, hoji ori ce de le-au omorīt fata. Nu scia nimeni nimic să le spuie. Numai nisce omeni ce luerau nisce pāmēnt au dīs că pôte o fi fost muma pădurii.

Dar acum, cine era, cine nu era, fata murise și așa începură și ei a se pregăti să o îngrope ca pe tot creștinul, când iacă un flācău, care o ceruse pe ea de nevastă, au dīnd de muma pădurii, se duse la o vrājitorē și aia îi spuse că de o fi omorītă de muma pădurii, aia o pôte și învia la loc de o vrea, ori de o putea-o cineva sili.

Flācăul iubia mult pe fată.

Dāduse fuga la părinții ei și le spusesese să nu grābescă cu îngropăciunea că el se prinde să ducă să puie mână pe muma pădurii și să o silēscă să-i învieze logodnica.

Aflase el flācăul dela vrājitorē și pe unde o pôte găsi prin pădure.

Își luă deci merinde, arme, străbătū pădurea d'alungul și d'a curmezișul și după multă oboselă a vēdūt o stăriște mare ca o arie bătătorită și colea și colea stropi de sānge pe paie, pe alea...

Cum vēdū așa, se ascunse după un copac gros și se puse să astepte să vie muma pudurii, c'asa îi spusese lui vrājitorē, că unde o găsi picături de sānge acolo vine ea.

Nu trecū mult și numai aude pădurea trosnind și vede pe dihania de muma pădurii despletită și nēgră și cu mānile ca rāschitōrele și bobōșată, venia cu un trup de fată în brațe și sugea sānge din el.

Flācăul cum o vādū se pregăti, o lasă să trecă în așa chip că s'o pōtă apuca pe la spate, și când îi veni bine, se repeđi și îi dādū una în cap cu o mōcă, de scāpă dihania fata din mână și cādū amețită pe brānci.

El atunci a trāntit'o jos și i-a pus genunchiul în spinare și o mână pe după gāt ér cu ceealaltă a scos paloșul.

Muma pădurii s'a silit să se întōrcă cu fața în sus, dar flācăul o ținea de nādejde cu fața în jos că apoi nu mai scāpa de'l putea ea apuca în ghiare; și vēdēnd că era băiatul puternic și nu putea face nimic a început a se ruga să o lase că-i face și i.

pe basa unei depeşe primite din Ciaba, serie că „un episcop român denegă supunerea față de legi, față de guvern. Pe episcopul român din Arad, Meşiau, se scrie mai de parte acolo, ministrul Csáky l'a admoniat deja a doua oră, pentru-că încă tot n'a dispus organelor scolare, ca în scola din comuna Chitighéza (Kétegyháza) să se propuie şi limba magiară”.

Aceasta este precum de sine se înţelege o scornitură, pe care aşi-mâne va trebui foia amintită să o desmintă, ca neadeverată. Cum rămâne însă cu atacurile îndreptate mereu asupra iubiţilor nostri prelaţi? Este acesta lucru cinstit din partea foilor magiare? În această işi află ele împlinirea misiunii lor publicistice? Adevărate păcătoşii!

† Alecsandru bar. de Vasilco.

Dumineca trecută la 8/20 August a răpusat unul din cei mai însemnaţi fii ai Bucovinei şi ai naţiunii noastre, baronul Alecsandru de Vasilco-Sereţchi, la moşia sa Lăpuşna, lovit de apoplexie. El a fost un energic apărător al drepturilor românilor din Bucovina şi conducătorul politic al lor. Baronul Alecsandru Vasilco s'a născut la 1827. Întorcându-se dela studiile înalte în ţară, pe la anul 1860 şi-a început cariera sa publică, dezvoltând mare activitate pe toate terenele pentru naţiunea sa, ţară şi imperiu. Cu deosebire a lucrat mult la marile opere: autonomia Bucovinei şi organizarea autonomă a bisericii ortodoxe din Bucovina. Dela 1861 până la mărtea sa a fost deputat dietal, membru al parlamentului din Viena şi a fost ales în trei rânduri de căpitan suprem al ţării. Pentru meritele sale câştigate în viaţa publică el fu decorat de Majest. Sa la 1881 cu ordinul coronei de fer clasa a doua şi fu denumit consilier intim la anul 1888.

„Om nobil, pept plin de marinimie, prieten devotat, el era purtat de caracterul său să facă binele, să ocrotască dreptatea şi pe cel slab, care nu şi o putea apăra singur, să fie un protector al progresului social.

„Fondul acesta etic a determinat şi cărarea, ce şi-a ales-o în viaţa sa politică, plină de evenimente interesante. Imperiul, ţera, naţiunea sunt cunoscute, care deşteptau în inima lui corde ce resunau puternic; credincios monarhului, imperiului, ţării, naţiunii, el a ţinut neşovăitor la ele, a gândit la mărirea lor şi după acest gând şi-a condus faptele sale”.

Aşa îl caracterisează „Gaz. Bucovinei” anunţând mărtea lui.

Înmormântarea s'a făcut aşi e săptămâna, Marţi, la Berhomet.

Despre decursul actului funerar dăm următoarele amănunte:

drege şi-i dă bogăţii şi câte făgădueli toate i-a fost făcut numai s'o lase.

Flăcăul i-a spus că îi dă drumul dacă îi spune cum s'invie pe fata de-i supuse sângele noptea trecută.

Ea întâi n'a vrut să spuie, dar vădând că flăcăul îi pune paloşul la gât şi începe a apăsa, a zis:

— Stăi, nu me omori că ţi-oi spune.

Şi i-a spus:

— Cresteză în pulpa piciorului meu, şi ce sânge o curge pune-l în ceva şi varsă-l pe gât că învieză.

Flăcăul dacă a auzit aşa, a omorît-o de-a binele şi după ce a omorît-o de tot a crestat-o la pulpă, a luat sângele într-o sticlă de o luase cu apă, a luat şi pe fata de îi supuse dihania sângele atunci, şi a dus-o în sat şi acolo după ce a înviat pe logodnica lui, i-a mai rămas sânge de a înviat-o şi pe ea şi a dat-o sdravănă şi bine părinţilor de nu mai stiau de bucurie, săracii; ér el s'a însurat curând după aia cu logodnica lui care-l iubi şi mai mult c'o scăpase şi dela mărte, şi trăiră bine şi tăcură o spuză de copii.

ÉR eu încălecau p' o şea

Şi ve spusei dumnévoastră aşa.

Din „Alte basme”.

Dum. Stăncescu.

O parte din amicii şi aderenţii repozatului pleaseră de Lunile Berhomet. Printre ei se aflau Eminenţa Sa Metropolitul, Dr. Zotta, mareşalul ţării Lupul şi alţi dela Berhomet.

Cosciugul de metal cu cadavru, era înconjurat de flori esotice şi acoperit de o mulţime de corone. Pe el se vedea pe o verde perinuţă decoraţia repozatului, corónă de fer clasa II, ordin creat la 1815 şi pălăria şi sabia gradului de consilier intim al Maj. Sale. Singura decoraţiune a păreţilor erau coronele, care se sporiră Marţi, cu venirea trenului separat dela Cernăuţi, atât de mult, încât nu mai încăpeau.

Sub decursul serviciului divin sosiau mereu telegramele de condolenţă din întreaga Bucovină, apoi dela contele Taaffe, dela preşed. senatului din Viena etc.

Pe la 11 ore s'a arangiat conductul funebru, mergând în frunte un corformat din membrii societăţii române de cântări „Armonia”, învăţători şi studenţi universitari. Urmău apoi pompierii din Berhomet, două rinduri late; veniau apoi praporele şi în urma lor un şir lung de ţerani, doi câte doi, purtând fie-care câte-o corónă; urma clerul şi anume: I. P. S. S. metropolitul cu doi archimandriţi Ciupercovici, Calinescu şi Ciuntu-leac, dl. esurh Procopovici, protopresbiterul Vijnitei cu aproape întreg clerul din district.

După cosciug doi ţerani din loc purtan insigniile demnităţilor repozatului; urma numeroasă familie, cu ea fiind şi familia preşedintelui ţării bar. Krauss, în doliu. Apoi delegaţiunile şi demnitarii veniţi şi o mare mulţime de amici şi popor, veniţi de prin multe părţi.

Serviciul, pontificat de Eminenţa Sa metropolitul, atrase atâta lume câtă a putut numai încăpea în mica biserică; luarea de adio dela mort, sărutarea crucei şi a cosciugului, a produs momente de nepovestită jale.

Dela biserică cortegiul porni la cimiteriul din apropiere, unde s'întinură cuvântările.

Archiereul Calinescu ţinu o cuvântare în limba română, arătând meritele repozatului.

Părintele esarch Popovici ţinu o altă cuvântare în limba rutână, pentru-că Berhometul e un sat locuit numai de ruteni. Mareşalul Lupu, căpitanul ţerei, vorbi în limba germană, aducând omagii repozatului în numele guvernului; ér dl. Ioan cav. de Zotta deputat român, ţinu un discurs plin de inimă în limba română, arătând marea pierdere suferită de partidul naţional, îndemnând pe fii repozatului să urmeze exemplul tatălui lor şi sfătuind pe toţi Românii ca să se lege, în faţa mormântului conducătorului lor, că vor continua opera începută şi condusă de dânsul.

Un cuvânt la situaţiune.

(Încehere.)

Nu-i vorba, Ungaria între impregiurări poate să fie ameninţată, dintr'o anumită parte, chiar în existenţa sa de stat, dar aceasta nu Ungaria în sine unită şi tare, ci o Ungarie slăbită prin desbinarea artificială a popórelor sale.

Din ambele aci fugitiv atinse feliuri de pericole deci, unul zace în debilitarea proprie internă a Ungariei, celalalt într'o eventuală slăbire a legăturii sale publice-politice cu Austria. Din contră, temutul pericol din partea acestei legături în sine se arată un pericol curat imaginar. Vedem deci, cum întocmai ca şi pe celelalte ambele terene deja atinse ale vieţii noastre de stat — şi pe acest teren de drept public, prin tendinţe, ce continuă a lua un caracter tot mai actual, şi cari nici nu se pot realiza fără d'a strămuta acea legătură, în scopul de a evita pericole imaginari, se provócă pericole reale.

Se vede că adevăratul şi propriul izvor al răului zace în acest spirit şovinistic bolnăvicios al opiniunii publice astăzi decizătoare în ţară.

Acest curent a maturizat absurdă dogmă despre incompatibilitatea între condiţiunile de existenţă ale statului şi cele ale elementelor sale constitutive.

Acestui curent i-a succés a crea o stare de anomalie clamantă, unde stăruie este dominat de o silnică neîncredere față de proprii săi cetăţeni.

Acest curent vede în faptul eterogenităţii de rase, un pericol, şi în contopirea artificială a raselor, saltea Ungariei.

Acest curent scapă pretutindenea din vedere comuniunile de interese, ce zac mai afund, şi provócă pretutindeni artificioase conflicte de interese.

Acest curent zăresce pretutindenea pericole imaginare şi provócă pretutindenea adevărate pericole.

Acest curent caută a întări statul prin tot felul de mijloce artificiale şi slăbeşte toate legăturile naturale de consolidare, ruinează toate bazele naturale, sănătoşe şi solide de existenţă ale acestui stat.

Şi acest curent, precum scim în partea sa precumpenitoare, crescute mare prin măiestrie, începe a se forma într'un adevărat torent, care răpescce cu sine cu putere elementară şi cu rapiditate adevărat înfricoşătoare tot ce de bună voie i se însoţesc şi ameninţă cu nimicire tot ce cutază a i se opune.

Nici un interes naţional, nici unul religios, nici social, nici politic, ori cât de îndreptăţit şi cu bine înţelese interese ale statului, ori cât de strins împreunat ar fi el, nici nu poate, nici nu-i e permis a se împotrivi nepedepsit acestui curent. Nici un factor al autorităţii de stat, fie al legislativei, fie al executivei, nu cunoşce de consult astăzi, a paşi pe față hotărît în contra acestui curent, şi dacă vre-unul dintre acesti factori ar cuteza să facă măcar o timidă asemenea încercare, acela va fi ameninţat numai decât în nimic mai puţin, decât în existenţa sa.

Deci eu cred, că o astfel de situaţiune este pentru durată absolut nesustentabilă. Acesta este începutul unei ere de terorism al unei opinii publice rătăcite, carea astăzi deja tiranisează până şi autoritatea de stat, ér mâne ușor poate să o aducă în clătinare.

Aici, în acest curent, este izvorul răului. Aici este izvorul celui neprecalculabil de serios pericol, despre care, să mi se ierte espresiunea cam trivială, în mijlocul ametelei generale în care ne aflăm, în cercurile decizătoare par' că astăzi încă nici idee nu există.

Astăzi, cum cred eu, ar fi încă timpul d'a sana răul. Acesta însă ar trebui recunoscut în adevărata sa cauză şi apucat dela rădăcină. În loc de a se lăsa de bună voia prestaţi de umflătele valuri ale acestui periculos curent, patrioţii mai sobrii şi mai chie-maţi chiar din mijlocul acestui curent ar trebui cu determinaţiune bărbătească a i se opune. Spiritele, deja în mare grad iritate, ar trebui domolite, în loc de a fi alarmate prin măiestrie. Patima rea de dominaţiune şi moderaţiune, de neîncredere şi netoleranţă, ar trebui conjurată şi spiritul moderaţiunii şi dreptăţii, al încrederii şi toleranţei, redesteptat. Numai dacă factorii autorităţii de stat vor fi astfel animati, autoritatea de stat va fi emancipată de influenţele incompetente ale opiniei publice, numai atunci ea, autoritatea de stat, va fi în stare de a şi reocupa poziţiunea conducătoare şi dominantă ce i se cuvine față de această opinie publică. Numai dacă va succede de a abate opinia publică pe căi false mănă, la căile cele drepte; numai atunci va fi posibilă o adevărată şi temeinică sanare a răului. Şi într'un astfel de cas, precum după cea mai bună convicţiune pot să adaug, sanarea ar fi sigură.

Odată toate părţile animate de spiritul moderaţiunii, al dreptăţii şi al încrederii reciproce, am firma convicţiune, că vor dispăre ca printr'un farmec nu numai contrastele intereselor artificial provocate, ci prin cevaşi străduinţă onestă din ambele părţi, şi

eventualele dificultăţi întemeiate în relaţiunile faptice, ar pute fi conduse la o deslegare mulţumitoare pentru toate părţile.

ÉR dacă acestui periculos curent de astăzi nu s'ar pune stavilă, atunci nu este de a se aştepta la o clarificare a împregiurărilor astăzi atât de încurcate, ba încă este de temut, că confusiunea generală va mai cresce. Este de temut, că autoritatea de stat, tîrîtă după sine de acest curent, într'atâta va fi slăbită, încât ea în momente serioase critice abia va fi în stare de a corespunde problemelor sale potenţiate în asemenea casuri.

Pe noi românii special această tristă stare de lucruri trebuie să ne atingă deosebit dureros; căci abia mai există două popóre, cari în interesele lor vitale, şi chiar existenţiale, atât de tare s'ie avise unu la altul, ca şi magiarii şi românii. Aceste două popóre n'au meniţiunea de a lupta unul contra celuilalt; o astfel de luptă este nenaturală, deore-ce ori cum ea s'ar decide în ultima instanţă, pururea ambelor ar pute fi spre stricăciune şi unui al treilea spre folos. Din contră ambele aceste popóre sunt avise de a se pregăti în sinceră amicitie şi frăţie, în cea mai intimă alianţă pentru grelele zile de grele încercări, ce le aşteptă, pentru-ca atunci împreună şi solidar să potă lupta marea luptă pentru existenţa naţională în contra pericolelor şi atacurilor, ce pe ambele le ameninţă.

Se poate ore ca să nu fim atinşi dureros, când noi tocmai din aceea parte, din carea sub ori ce punct de vedere îndreptăţiţi am fi de a ne aştepta la o întimpinare cu dreptate şi încredere, ne vedem întimpati de o tendenţă agresivă, carea prin măiestrie a scos elementul nostru din cadrul constătuţiunei, a eschis sistematic acest element în privinţa intereselor sale naţionale dela toate beneficiile vieţii de stat, care în propria sa patrie îi face imposibilă o viaţă şi dezvoltare naţională liberă şi astfel prin măiestrie împinge acest element într'o luptă cea mai nenaturală pe lume, de apărare legitimă forţată, contra celui mai natural, de prevedinţă predestinat aliat al său.

Nu este ore o fatală miopie şi o grea păcătuire contra priporilor sale interese de existenţă — din partea acelora, cari în mod atât de ușuratic provócă o luptă atât de nenaturală.

Şi nu este ore o preocupăţiune de tot fatală, când tot aceea, cari provócă această luptă, după aceea în fie-care act de legitimă apărare a noastră zărerse un act de duşmănie în contra elementului lor şi a patriei? Ei bine, la toate acestea noi în conferenţa naţională din urmă avem numai un răspuns: *Suntem una în determinaţiunea, de-a continua cu totă rezoluţiunea şi toate mijlocele legale ce ne stau la dispoziţiune — această nouă impusă luptă de legitimă apărare naţională.*

Şi în legătură cu această de nou documentată solidaritate a partidului nostru naţional, pentru de a resfira anumite ilusiuni, ce par a se susţine în tabăra contrară, aş mai indigeta, de şi numai în trecă atâta, că această solidaritate, pân acum cel puţin este rezultat real al luptei noastre pe cât de lungi atât şi de grele, şi că ea constitue unica armă eficace, ce o avem în mâni. Este deci o presupunere cam forte a aştepta dela noi ca în mijlocul luptei să aruncăm dela noi această armă, dora numai pentru de a face o plăcere contrariilor noştri, ce contază la o scisiune în rândurile noastre. Cred prin urmare, că abia mai s'ar fi putut face imputăţiuni mai nedrepte, ca cele de nehotărare şi de echivocitate, precum a făcut această una dintre cele mai însemnate şi lăţite foi magiare. Dar — cum am zis, aceasta este un lucru secundar. *Lucru principal este şi rămâne, că Ungaria nu poate prospera pe calea apucată.*

O întorcere salutară este condițiunea sine qua non a unei porniri spre mai bine. Căci Ungaria după cea mai profundă convicțiune a mea, n'are mai rău dușman decât spiritul cel rău al șovinismului, de care este ea astăzi cuprinsă. Sa pere incipe, aude.

Căpălăș la începutul lui August 1893.

Noutăți.

Personal Pentru a participa la ședințele fundațiunii „Gozsdu” cari s'au început ieri în 16/28 a curente, au sosit aici Preasfințitul Lor dl episcop din Arad Ioan Mețian și dl episcop din Caransebeș Nicolau Popea, precum și ceilalți membrii din comisiunea administrativă a acestei fundațiuni.

* * *

Esamenie de calificare pentru învățători se vor ține în diecesă Caransebeșului la 31 August v. c. și zilele următoare. Petițiile pentru admiterea la esamen sunt a se adresa consistoriului din Caransebeș până la 25 August st. v. alăturând: carte de botez, atestatele din toate cursurile pedagogice și taxa esamenului în sumă de 10 fl., eventual testimoniu de paupertate.

* * *

Viitoriul superintendent (episcop) sâsesc. Lui „Egyetértés” i-se scrie din Sibiu, că în curând se va alege noul superintendent sâsesc al Ardealului în locul răposatului Daniel Georg de Teutsch. În lista candidaților figură următorii: Frideric Müller vicar la Sibiu, Henrich Wittstok preot în Bistrița, Francisc O bert preot în Brașov și Gottfried Orendi preot în Reghin sâsesc.

* * *

O declarațiune. Intre scorniturile și denunțările false, de cari băjbăiau foile magiare, în afacerea provocată de pamfletul lui Pitue, era și scirca, că preotul gr. cat. Eugen Venter încă este o „jertfă” (la Pitue) a simțimentelor sale magiare, pentru cari este persecutat de către episcopul Pavel; se dicea, că acest preot a fost transferat în parohia Genieta, unde se află acum din pedepsă, pentru-că a ținut o predică în limba magiară ș. a.

Tote aceste sciri sunt false, precum acesta adese se întâmplă în foile magiare, când scriu despre noi; acesta se vede din declarațiunea d-lui Eugen Venter, publicată în „Szabadság” dela 20 August, în care preotul numit declară, că e român, atât cu numele, cât și cu inima, că români i-au fost strămoșii și români îi vor fi urmașii, că cauza transferării n'a fost politică, ci s'a făcut în urma unui conflict cu protopopul concernent. Declarațiunea se încheie astfel:

Declar în fine, că toți aceia, cari vreau să me stigmatizeze și să mi imprime cu sila timbrul de jositoriu al renegatismului, sunt în mare eror, căci voesc s'audă lumea întrăgă, că eu sunt preot român și nu doresc de loc a sta pe un nivel cu domnul Pituk Béla.

* * *

Păruială între patrioți. În Orade orașul s'elbățeilor, s'au bătut „patrioții”, anume pretorele Bakács Béla și protonotariul comit. Beöthy Pál au atacat pe stradă pe redactorul foiei șoviniste „Szabadság”, Ujlaki Anton (magiar pericunat de 50 cr.) și l'au bătut cum se cade. Causa a fost o acțiune dela teatru, pe care Ujlaky a criticat-o aspru în foie, ér ceilalți doi cavaleri au luat-o în apărare: Vorba românului: „de cap, că hainele s' scumpe”.

* * *

Un omor crâncen s'a întâmplat în noaptea din Duminecă trecută în apropierea orașului Hodmező-Vasárhely. În depărtare de câțiva km. de la oraș locuia în o casă singuratică economul Dioszegi Márton, cu familia sa. În noaptea amintită întreaga familie a fost măcelărită în mod bestial, anume Dioszegi nevasta lui și cinci fete ale lor, între cari una de doi ani. Numai feciorul lui Dioszegi, a scăpat nefind acasă în noaptea aceea. Se da cu socotela că omorul s'a sfârșit din răsunare. Au fost arestate mai multe rudeni de ale familiei, cari trăiau în dușmănie cu Dioszegi. Cercetarea e în curs.

Precum se vestese mai nou, omorul a fost săvârșit de însuși feciorul absent al lui Dioszegi.

* * *

Datoria publică a Franciei. — Datoria publică a Franciei se ridică la 31 miliarde 660 milioane; la acesta dacă mai adăugăm datoria comunală și departamentală de 3 miliarde 750 milioane, și dacă cuprindem și datoria viageră în sumă de un miliard 930 milioane capitalisând-o pe 10%, ajungem la cifra enormă de 37 miliarde.

Comparând această datorie cu aceea a celor 3 state, cari formează tripla alianță, găsim, că acestea au o datorie de 30 miliarde pentru o populație de 116 milioane locuitori; datoria statului frances e de 37 miliarde, pentru o populație de 38 milioane locuitori. Pentru această populație de 116 milioane locuitori, cele trei state streine au un buget ordinar la venituri nete care se ridică la 4 miliarde și jumătate. Budgetul ordinar al Franciei atinge cifra de 3 miliarde 298 milioane.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Sibiu, în ziua S-tei Mării 1893.

Onorate d-le redactor! Pentru că cineva se devină om întreg i se recer două însușiri principale, adică cultura minții și cultura inimei. Pentru-că puțin folosește cultura minții dacă cultura inimei lipsește și éráși puțin folosește cultura inimei acolo, unde cultura minții lipsește, deore-ce nu e numai destul a voi, a dori un lucru bun și folositoriu ci mai trebuie a avea și mintea, atât de necesară pentru a aduce la îndeplinire aceea ce crezi că e bine, aceea ce inima-ți dorește pentru binele comun.

Celea dîse mai sus sunt un adevăr constat de marii învățați și dacă le mai amintesc și eu, o fac numai din motivul, că pre basa acelora cu bunăvoința D-vostre stim. d-le redactor, se relatez, onoraților cetitori ai prețutului dîar ce redigați, o faptă plăcută atât lui Dumnezeu, cât și oamenilor.

Vreau se vorbesc despre corul meseriașilor asociați înființat de vrednicul paroch al parochiei noastre gr. or. din suburbiul inferior, Sibiu.

După mai multe neînțelegeri și greutăți în fine laudă ceriului, că D-deu ni-a dat și zile de fericire și de mulțămire sufletescă.

Una din aceste zile fericite pentru credincioșii santei noastre biserici a fost și s'erbătorea bisericească Santa Măria.

Și această fericire ne-a pregătit-o corul meseriașilor asociați, care prin cântările liturgice, compuse de distinsul profesor de cântări G. Dima, cântate cu precisiune, au stors mulțămirea tuturor credincioșilor.

Intr'adevăr stim. d-le redactor, pentru noi este ceva surprinzător a auzi în santa noastră biserică, laudând și preamărind pe bunul Dumnezeu cu o demnitate, cu o căldură ce numai prin cântările compuse cu atâta măestrie de dl Dima se poate preamări.

Muncitorii bun e vrednic de plata sa. Fie-mi deci permis d-le redactor a Ve spune, că această bucurie nu o datorim decât preotului, nostru G. Bobeș, care aruncând la o parte ori ce considerațiuni, nu a cruțat nici o ostentelă pentru a aduce la îndeplinire această idee frumoasă și plăcută lui Dumnezeu.

Pentru că între nesce împregiurări ca cele de astăzi. înființarea unui cor bisericesc în parohia noastră, merit a cultiva inimile, a ridica mărirea lui Dumnezeu, s'a părut un lucru foarte greu, care numai cu mari oboșeli, cu mari riscuri s'a putut aduce la îndeplinire.

Harnicul nostru preot nu a luat acestea în considerare și cu credință în D-deu s'a pus pe lucru, și étă că D-deu ajută acelora, cari cinstesc casa lui. Fie această spre mulțămirea dlui G. Bobeș, căci D-deu i-a ajutat a auzi resunând în biserică sa acordurile frumoase și înălțătoare ale cântărilor liturgice, cântate în cor.

Constat, că bravii nostri meseriași au executat cântările liturgice cu destulă acuratețe încât în scurtul timp de când funcționează corul, nici că se putea aștepta atât progres dela dîșii.

Cu deosebire însă s'a cunoscut destul de bine binevoitoriul concurs al Dlui I. Dămian, care cu vocea sa dulce și puternică a îndulcit inimile ascultătorilor, cărora pôte că numai de astădată li s'a dat ocaziune a-l auzi și admira.

Bunăvoința cu care Dl I. Dămian încuragiază prin conlucrarea sa la asemenea scopuri frumoase nu pôte să-i aducă decât laude și recunoștințe meritate.

Inchieind nu pot decât să felicitiez pre părintele G. Bobeș pentru frumoasă sa idee și se-i doresc putere de a conduce și mai departe, la succese corul meseriașilor asociați, asigurându-l că totă fapta bună își are resplata sa și cei ce cu dragoste și cu credință lucră în via Domnului premăriți și laudați vor fi în fața lui. Un parochian.

Din cartea Psalmilor.

(Spicuir.)

Écă neamicii tei Dóme fac sgomot, și cei ce te uresc redică capul. Asupra poporului teu uneltesc planuri viclene, și se sfătuesc asupra ocrotiților tei, dîcînd: Hai-deți! se-i stîrpin din numărul popórelor, ca se nu se mai amintescă numele lui Israil.

Dumneșul meu! fă-i ca vîrtejul, ca mirisea înaintea vîntului. Umples fața lor cu rușine. Braș puternic ai, tare este mîna ta, înalță drépta ta.

De ce s'au infuriat popórele și națiunile cugetă deșerte? Regii pămîntului s'au sculat, și mai marii împreună se sfătuesc asupra lui Iehova și asupra unsului seu (biriceii sale), dîcînd: Să rumpem legăturile lor și să lăpădam dela noi furiere lor.

Cel ce locuiesce în ceriu rîde, Domnul își bate joc de dîșii. El cu sceptru de fer îi va zdrobi, ca vasele olariului îi va sfărîma.

*

Și acum regilor înțelepțiți-ve, învățați-ve judecatori ai pămîntului! Serviți lui Iehova cu frică și bucurați-ve cu cutrămur.

Scólă-te Iehova, ajută-me Dumnezeu meu, căci tu ai bătut preste fălci pre toți neamicii mei, dinții nelegiuitorilor i-ai zdrobit.

La Iehova este mîntuire, preste poporul teu este binecuvîntarea ta.

El întinse mîna sa din înălțime, me apucă. me scóse din ape puternice. El me scápă de puternicul meu neamic și de cei ce me ureau, când erau mai tari de cât mine.

Surprinză-m'au în ziua necasului meu, dară Iehova mi-a fost sprigin. Și m'a scos la larg, mîntuitu-m'a. Resplătitu-mi-a Iehova după dreptatea mea, d pă curățenia mînilor mele m'a întors. (Va urma.)

Avis.

Inscrieile la scóla civilă de fete cu internat a Asociațiunei transilvane în Sibiu se fac în 1—4 Septemvrie st. n. a. c. dela 8—12 a. m. și dela 3—5 p. m. în edificiul scólei, strada morii Nr. 8.

Lecțiile se încep în 4 Septemvrie Sibiu în 26 August 1893.

Dr. I. Crișianu
director.

Avis.

Cătră on. public român!

Am deschis de vre-o câțiva ani aici în Brașov o scólă privată de lucru de mîna și de menagiu pentru fete, însoțită totdeauna și de instrucțiune teoretică în studiu.

În acest timp m'am ocupat mult cu ideea unei adevărate instrucțiuni reclamate de chemarea femeilor noastre de astăzi. Și astfel am ajuns acum a pune cursul condus de mine pe o basă, care se corespundă chemării sale.

Principiul, de care sunt condusă, îmi este: să mijlocesc fetițelor, cari au absol-

vat vre-o scólă de învățămînt, o pregătire cu deosebire practică, și pentru sistemisarea și complectarea cunoștințelor de lipsă unei femei, și o pregătire teoretică, pentru ca înzestrate cu această pregătire să fie bine orientate în toate direcțiunile chemării lor.

Amesurat acestui principiu mi-am dat silința, cu împreuna sfătuire și conlucrare a ómenilor competenți de scólă, ca să compun pentru cursul condus de mine o programă, prin care să se împărtășescă toate acele învățături, cari au să cualifice pe femeie pentru datorităle și lucrările de căpetenie, ce fie-care femeie le întîlnește în viață.

În acest internat se vor preda tot felul de lucru de mîna femeesc ca: torsul, țesutul la răsboiu simplu și mecanic, vâpsitul tortului, cusutul, croitul, brodatul (chin-disitul), împletitul; mai departe din economia casei: gătitul bucatelor, spălatul și călcatul; și apoi pentru completarea și sistemisarea cunoștințelor teoretice: religia, pedagogia și higiena, legumăritul, principii de comptabilitate, aritmetică, istorie, geografie și limba și literatura română, predate de profesori dela gimnaziul român de aici. La dorința fetițelor mai pot primi și instrucție în limbile: germană, magiară, francesă și în piano.

Tote aceste se vor preda în trei cursuri de câte un an.

În acest curs se vor primi eleve, cari au trecut de 12 ani și au absolvat vre-o scólă, pe lângă o tacsă de 14 fl. pe lună, pentru care va căpeta instrucție, vipt bun și cuartir în internat.

Elevele externe, cari voesc a avé menagiul la mine, vor solvi pentru menagiu și instrucțiune pe lună 10 fl., érá fără menagiu 4 fl.

Voi mai primi în acest internat pentru îngrijire, locuință și vipt, pe lângă tacsă de 14 fl. pe lună și fetițe, cari voesc să-și urmeze studiile la vre-o scólă aici în Brașov.

Cursul se va începe cu 1 Sept. a. c. v.

Aduc acesta la cunoștința acelor părinți, cari se interesează de acest fel de creștere a fiicelor lor.

Brașov, în 15 Iuliu, 1893.

Cu totă stima,

Maria Belu,

strada Hirscher Nr. 19.

Convocare

Prin acesta se convócă adunarea generală a despărțimîntului X Brad al Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român pe Duminecă în 29 August v. a. c. la Brad. La această adunare sunt poștiți a participa toți membrii, precum și alți binevoitori și spriginitori ai acestei instituțiuni culturale. Se observă, că eventualele disertațiuni au se fie prezentate în scris subsemnatului cu 5 zile înainte de adunare.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării prin președinte la 3 ore p. m. în sala de gimnastică.
2. Raportul comitetului.
3. Insinuarea de membrii noi.
4. Cetirea eventualelor disertațiuni.
5. Designarea locului pentru adunarea generală viitoare.

6. Alte afaceri, cari cad în sfera de competență a adunării.

7. Inchiderea adunării.

Brad, la 6/18 August, 1893.

Direcțiunea despărțimîntului X Brad al Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului român.

Vasilu Damian,
dir. despărț.

Bibliografie.

Librăria H. Steinberg din București a început publicarea de scrieri din literatura noastră modernă în volume separate. Fiecare volum, adiuștat cu gust și cu tipar cetet costă câte 1 leu, așadar pe lângă cuprinsul bun se recomandă și prin ieftinătate. Din această colecțiune au apărut până acum 5 volume: volumele I—IV cuprind novelele de Vict. Crășescu ér vol. V este: „Alte basme” de Dumitru Stănescu. Din aceste publicăm una în foia nrului de față.

Nr. 369/1893.

(152) 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante dela scôtele confesionale gr. or. mai jos însemnate din protopresbiteratul Ungurașului se escrie concurs în termen de 20 zile dela prima publicare în diariul „Telegraful Român”.

1. Rachis, salariu anual 300 fl. în bani și naturale, cuartir acomodat în localitatea scôlei, grădină de legumărit și 4 org. lemne din cari e a se încălzi și sala de învățământ.

2. Miluan, salariu anual 300 fl. în bani și naturale.

3. Sântă Măria, salariu anual 300 fl. în bani, naturale și venitele cantoralii computeate în 28 fl.

4. Bodia și Bosna, învățătoriu ambulante, salariu anual 300 fl. în bani, naturale și cuartir liber în edificiul scôlei din Bosna

5. Unguraș, învățătoriu suplent cu salariu anual 200 fl. în bani și naturale.

Dela concurenți se recere, ca înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sârbătoare să se prezenteze la biserică spre a-și arăta dexteritățile în cântări și tipic. Cererile concursuale, instruite conform normelor din vigôre să se adreseze în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiterat cu posta ultimă „Hidalmás”.

Fizeș Sânpetru, 28 Iuliu, 1893. In conțelegere cu comitetele parochiale din singuraticile parochii.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Ungurașului.

Paul Roșca,
protopresb.

Nr. 304/893

(153) 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci vacante în parochiile mai jos însemnate din protopresbiteratul Bistriței se escrie prin acesta concurs cu termenul până la 30 August a. c.

1. Borgo-Prund, pentru doi învățători cu salariu de câte 300 fl. v. a. din fondul scolar, apoi folosirea grădinei scolare în mărime de 1 jugăr 569⁰□ în părți egale.

2. Coșna pentru un învățătoriu cu salariu de 300 fl. din cassa bisericească, folosirea grădinei scolare, cuartir și lemnele trebuincioase de foc.

3. Ida-mare pentru un învățătoriu cu salariu de 300 fl. din repartitie.

Suplicanții au a-și aterne suplicile instruite conform legilor din vigôre în termenul sus indicat la:

Oficiul ppresbiterat gr. or. al Bistriței. Bistrița, în 3/15 August, 1893.

In conțelegere cu comitetele parochiale.

Simeon Monda,
protopresbiter.

Nr. 357/1893

(151) 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei de clasa a treia (III) Stanija de jos, se escrie a doua oară concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful român.

Emolumentele dau suma de 401 fl., valut. aust.

Concurenții au a-și aterne cererile lor, instruite conform normelor din vigôre în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiterat.

In conțelegere cu comitetul parochial.

Brad, la 8 Iuliu 1893.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Zandrului.

Vasilu Dămian,
protopresbiter.

Nr. 575/1893

[150] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei gr. or. de clasa a III-a Gârbova de sus, protopresbiteratul Albei-Iulia, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în diariul „Telegraful Român”.

Emolumentele acestei parochii sunt statorite în ședința comitetului parochial din 6 Iuliu și dau suma de 550 fl. valuta austriacă.

In această sumă e computată și folosirea casei parochiale aflătoare în stare bună și a porțiunei canonice de 19 jugere.

Concurenții au a se prezenta înainte de alegere în parochie spre a și arăta dexteritatea în cântări și tipic, ér suplicile instruite conform normelor din vigôre să le adreseze la oficiul protopresbiterat al tractului Albei-Iulia.

Alba-Iulia, 9 Iuliu 1893. In conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Ivan,
adm. prot

Nr. 652/1893.

(142) 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scôtele confesionale gr. or. române din mai jos însemnatele comune în tractul protopresbiterat Târnava, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Blășel, cu salariu anual de 300 fl. în bani, cuartir și grădină de legumi; învățătoriu are să-și prezinte documentele în original, se scie cântările bisericesci și să se prezenteze în vre-o Duminecă în comună spre a se face cunoscut poporului.

2. Bobohalma, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și grădină.

3. Cetateadebaltă, cu salariu de 300 fl. cuartir și grădină. Acei indiviți cu scrisore frumoasă pot fi aplicați în orele libere în cancelaria protopresbiterală pe lângă remunerațiune.

4. Chesler, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și acest post e împreunat cu cantoralul.

5. Crăciunel, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și grădină.

6. Fărău, cu salariu de 300 fl. cuartir și grădină.

6. Sânbenedic, cu salariu de 300 fl. cuartir și grădină.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au a-și aterne petițiunile instruite conform legilor în vigôre subsemnatului oficiu protopresbiterat (u. p. Kükülvár) până la termenul indicat.

Cetateadebaltă, 20 Iuliu. 1893.

In conțelegere cu comitetele parochiale respective-oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Târnava.

Nicolau Todoran,
protopresbiter.

Nr. 290/1893

[143] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scôtele confesionale gr. or. române din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Avrigului, se escrie prin acesta concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român”.

1. Avrig, două posturi de învățători cu salariu anual de câte 300 florini solvind din cassa bisericeii. Acel învățătoriu cu calificatiune mai superioară, ales și întărit definitiv, carele va fi numit director va mai primi un adaus de 100 fl. v. a. având a instrua și elevii de scôla în cântările bisericesci.

2. Arpașul superior, postul de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemnele necesari pentru foc.

3. Feldiôra, postul de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemnele necesari de foc.

4. Porcești, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. v. a. din cassa bisericeii.

5. Sebeșul superior, postul de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemnele necesari pentru foc.

6. Ucea superioară, postul de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemne necesari pentru foc.

7. Viștea superioară postul de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. v. a., cuartir și lemnele necesari pentru foc.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi să-și substernă cererile concursuali instruite conform legilor în vigôre la oficiul protopresbiterat gr. or. al Avrigului, (posta Avrig, Feklek Szebenmegye) până la termenul susindicat.

Avrig 27 Iuliu, 1893

In conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Avrigului.

Ioan Căndea,
protopop.

[141]

3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de învățătoriu la scôla capitală gr. or. a bisericeii „S-tei Adormiri” din Satu-lung, protopresbiteratul Brașovului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunte cu postul acesta sunt: Salariu anual de 325 fl. v. a. plătit în rate lunare anticipative, și fiind apt învățătoriu ales de a forma un cor din băieți scolar și a efectua cântările liturgice în biserică va primi ca remunerațiune încă 25 fl. v. a. pe an.

Învățătoriu ales e dator a ține afară de prelegerile cotidiene prescise și prelegeri în scôla de repetiție împreună cu ceilalți învățători, precum și a conduce pe scolarii la biserică în zile de sârbătoare.

Doritorii de a ocupa postul acesta au a-și înainta cererile instruite conform normelor în vigôre la Preaonoratul oficiu protopresbiterat al Brașovului până la termenul susindicat.

Satulung în 23 Iuliu 1893.

Comitetul parochial gr. or. din Satu-lung biserică „S-tei Adormiri.” In conțelegere cu oficiul protopresbiterat gr. or. al Brașovului.

Ioan Găvrus,
președ. comitetului.

Nr. 149/893

[134] 3—3

Escriere de concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc devenit vacant la scôla elementară capitală română de confesiunea gr. or. din Brașov, se escrie cu acesta concurs cu termen până la 20 August 1893 st. v.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariul de învățătoriu provisoriu 500 fl.

2. Salariul fundamental anual de învățătoriu definitiv 600 fl. și bani de cuartir în două categorii 100—120 fl.

3. Cuincuenale de 50, se dau cu totul cinci cuincuenale.

Concurenții vor adresa subscisei eforii petițiunile lor instruite cu documentele:

a) că sunt români de confesiunea greco-orientală;

b) că au purtare bună atât în privința moralității, cât și în relațiunile civile;

c) că sunt de constituțiune firmă și deplin sănătoși;

d) că au depus esamenul de calificatiune învățătoresc cu calculi buni.

e) că cunosc limba magiară și limba germană după recerintă;

f) că posed cunoscințe teoretice și practice din desennul liniar din gimnastică. și din grădinarit;

g) anume atestat dela institutul unde au servit până acum în cas că au servit;

Vor dechiara concurenții în petițiunilelor că se vor supune legilor noastre bisericesci și scolare, precum și normativelor și dispozițiunilor speciale ale acestui institut, ce sunt în vigôre sau se vor face în decursul timpurilor.

Brașov, 12 Iuliu, 1893.

Eforia scôlelor centrale
române or. răsăritene Brașov.

Nr. 2661

(149) 2—2

Concurs.

Pentru ocuparea următoarelor posturi de păditori de pădure cualificați:

1. Păditoriu de pădure cercual pentru pădurile comunelor Seliște, Galeșiu, Tilișca și Vale și pădurea bisericeii gr. or. din Seliște, cu locuința în Seliște, cu salariu anual și paușal de cal 300 fl.

2. Păditoriu de păduri comunale pentru Gurariului cu salar anual și paușal de cal de 200 fl.

3. Păditoriu de pădure comunale întru comuna Cacova cu salar anual pe paușal de cal de 160 fl.

Cererile bine instruite să se înainteze subscrisului până în 30 Septembrie a. c. st. n.

Ce privesc posturile amintite sub 2 și 3, la cas dacă nu se vor afla concurenți cualificați vor fi primiți și alți aspiranți sub condiție că în timp de doi ani vor depune esamenul prescise, dar în acest cas până la depunerea esamenului vor primi cel de sub 2 numai 150 fl. pe an, ér cel de sub 3 numai 120 fl.

Seliște, 21 August, 1893.

Pretorul suprem.

Nr. 318/1893

[147] 2—3

EDICT.

Nicolau Trihenea din Galeș, legiuitul bărbat al Anei Aleman Goșa din Seliște, care a părăsit cu necredință pe legiuita lui soție de trei-spre de ani fără a se sci unde se află și dacă mai trăiesce, pe basa resoluțiunei consistoriale din 6 Iuliu a. c. Nr. 3988 B. se citează a se prezenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiterat în termen de șase luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul divorțial intentat asupra-i de muiera lui, se va pertracta și decide în absența lui.

Seliște 6 August, 1893.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Seliștei.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 329/1893

[148] 3—3

Edict.

Ana Hanzu din Săcel, legiuita soție alui Ioan Gavrilă din Orlat, care a părăsit cu necredință pre legiuitul ei bărbat din anul 1885, fără a se sci unde se află și dacă mai trăiesce, pe basa resoluțiunei consistoriale din 21 Iuliu a. c. Nr. 4104 B. se citează a se prezenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiterat în termen de trei luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul divorțial intentat asupra-i de bărbatul ei se va pertracta și decide și în absența ei.

Seliște 6 Aug. 1893.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Seliștei.

Nicolau Maier,
protopres.